

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

Κυριακή της Τυρινής – Ματθ. 6, 14-21. (22/2/2015)

Ο πνευματικός μας εξοπλισμός

Με τη βοήθεια του Θεού, αγαπητοί μου, εισερχόμαστε από σήμερα στο μεγάλο πνευματικό Στάδιο, την Αγία και Μεγάλη Τεσσαρακοστή· ένα δρόμο και μια πορεία πνευματικής ζωής, εσωστρέφειας, πάλης πνευματικής, όχι με κάποιες δυνάμεις εξωτερικές, όχι με εχθρούς που βρίσκονται έξω από εμάς, αλλά πάλης πνευματικής με τον ίδιο μας τον εαυτό. Καθ' ότι, όπως αποδεικνύεται τελικά, ο εαυτός μας, τις περισσότερες φορές, είναι ο μεγάλος άγνωστος ή ακόμα χειρότερα, ο μεγαλύτερος εχθρός μας.

Ο Κύριος, στο Ευαγγελικό ανάγνωσμα που ακούσαμε σήμερα, το οποίο προέρχεται από την περίφημη Επί του Όρους Ομιλία Του, παρουσιάζει αυτό το σύστημα της πνευματικής ζωής, περιγράφοντάς το όχι απλώς ως μία θεωρία ή ένα ιδεολόγημα, αλλά ως τρόπο ζωής. Μας διδάσκει ποιος είναι ο τρόπος της πνευματικής ζωής. Γι' αυτό παραθέτει μια σειρά από πνευματικά αγωνίσματα, διδάσκοντας πώς πρέπει να τα ζήσουμε, ούτως ώστε να μορφώσουμε μέσα μας τον ίδιο το Χριστό. Ενώ, στο Αποστολικό ανάγνωσμα, ο Απόστολος Παύλος, κάτι παρεμφερές μας ζητεί, να απομακρύνουμε από μέσα μας τα έργα του σκότους και να ενδυθούμε τα όπλα του φωτός.

Στάδιο, λοιπόν, πνευματικό για το οποίο μας ομιλεί η υμνολογία της Εκκλησίας, για όπλα ομιλεί ο Απόστολος Παύλος, άρα πρέπει να ετοιμαστούμε για μάχη, για ένα πνευματικό πόλεμο. Και σ' αυτόν τον πόλεμο η Εκκλησία μας προτείνει να φορέσουμε μια πνευματική πανοπλία, όπως περιγράφει θαυμάσια η υμνολογία της σημερινής Κυριακής, όπου στο Στάδιο των Αρετών ο Χριστός μας καλεί να ενδυθούμε ως θώρακα την προσευχή, ως περικεφαλαία την ελεημοσύνη και να κρατήσουμε στα χέρια μας, ως μάχαιρα, τη νηστεία.

Πάνω σ' αυτά τα τρία πνευματικά παλαίσματα και αγωνίσματα, τα οποία συνιστούν την καρδιά της πνευματικής ζωής, θα καταθέσουμε μερικές απλές σκέψεις. Η προσευχή είναι το πνευματικό μας οξυγόνο, είναι τόσο αναγκαία στην πνευματική μας ζωή, όσο είναι ο αέρας στη σωματική και βιολογική μας ζωή. Χωρίς αυτήν, ο άνθρωπος αποστεώνεται και τελικώς νεκρώνεται. Είναι ένα δώρο του

Θεού προς τους ανθρώπους, ένα χάρισμα, προκειμένου να βρισκόμαστε σε διαρκή επικοινωνία μαζί Του. Είναι η συναναστροφή του μυαλού μας, της σκέψης μας, της ψυχής μας, με τον Θεό, λένε οι ασκητικοί Πατέρες της Εκκλησίας¹. Είναι ένα δώρο, λοιπόν, το οποίο πρέπει να καλλιεργούμε και να αξιοποιούμε, αλλά με τρόπο πραγματικά ορθόδοξο και πνευματικό, όχι όπως οι εθνικοί, λέγει ο Χριστός, οι ειδωλολάτρες δηλ., οι οποίοι, όταν προσεύχονται βαττολογούν, δηλ. φλυαρούν, λένε ανούσια και περιττά πράγματα και ζητούν από το Θεό το ένα και το άλλο. Ο Χριστός μας καλεί να μη βαττολογούμε, να μη φλυαρούμε, να μη ξεστρατίζουμε από την ουσία της προσευχής να μη ζητούμε συνέχεια αυτά τα οποία νομίζουμε ότι έχουμε ανάγκη, γιατί ο Θεός ξέρει πριν από μας και καλύτερα από μας από τι έχουμε ανάγκη.

Αυτό το οποίο χρειαζόμαστε και αυτό το οποίο πρέπει να ζητούμε διαρκώς είναι το έλεος του Θεού. Από αυτό έχουμε ανάγκη. Και κείνος ξέρει με ποιο τρόπο και με ποια μορφή θα στείλει το έλεός Του στους ανθρώπους. Γι' αυτό, κυρίως σ' αυτή την περίοδο της εσωστρέφειας και της κατάνυξης, η προσευχή προβάλλεται ως μία μέγιστη ευκαιρία πνευματικής αναγέννησης και αναμόρφωσης, καθότι η αγία μας Εκκλησία μάς προτείνει επιπλέον ευκαιρίες πνευματικές μέσα στην λειτουργική Της πράξη και στο λειτουργικό Της βίωμα, για να κάνουμε δικό μας το χάρισμα της προσευχής και να το εκμεταλλευτούμε πνευματικά για να μορφώσουμε μέσα μας τον Ιησού Χριστό.

Το δεύτερο όπλο, το οποίο μας καλεί να πάρουμε στα χέρια μας η Εκκλησία αυτή την περίοδο και όχι μόνο, είναι η ελεημοσύνη, η οποία είναι μίμηση Θεού, καθώς ο Χριστός από ελεημοσύνη έλαβε την ανθρώπινη σάρκα. Το Θείο έλεος και η αγάπη ήταν που παρακίνησαν τον Θεό να αδειάσει από τον εαυτό Του, να κενωθεί και να φορέσει την ανθρώπινη σάρκα για να την Θεώσει. Είναι μίμηση Χριστού, αλλά και κίνηση προς τον Χριστό, καθώς, όπως λέει η Γραφή, *ο ελεών τον πτωχόν, δανείζει Θεόν*². Αυτός που στρέφεται στο συνάνθρωπό του, με πνεύμα αγάπης και ελέους, είναι σαν να στρέφεται στον ίδιο τον Θεό και να προσφέρει αυτό το έλεος στον ίδιο τον Θεό, όπως μας το περιέγραψε ο Κύριος στο Ευαγγελικό ανάγνωσμα της Μελλούσης Κρίσεως, της προηγούμενης Κυριακής.

---

¹ Όσιος Νείλος, «Φιλοκαλία», τόμος 1^{ος}, κεφάλαια 3,14,15,16,35,36

² Παροιμ. 19,17

Το έλεος, λοιπόν, είναι μεγάλη πνευματική υπόθεση σε μία εποχή σαν και αυτή που ζούμε σήμερα. Μια εποχή η οποία είναι ανελεήμων, αφιλάδελφος, που κυριαρχεί η ιδιοτέλεια και το συμφέρον, η μοναξιά και η αποξένωση των ανθρώπων, όσο και η αδιαφορία για τα προβλήματα του κόσμου. Σ' αυτή την τραγική περίοδο της ζωής, την οποία βιώνουμε, οφείλουμε να κάνουμε την ελεημοσύνη τρόπο ύπαρξης προσωπικής. Και ελεημοσύνη δεν είναι μόνο να βγάλουμε ένα χρηματικό ποσό από την τσέπη μας και να το προσφέρουμε στους άλλους. Ελεημοσύνη είναι ένας λόγος αγάπης, είναι μία κίνηση στήριξης, είναι ένας λόγος παρηγορίας, είναι μία στάση ζωής απέναντι στον κάθε άνθρωπο ο οποίος υποφέρει και πονά σ' αυτόν τον κόσμο. Και αυτή την ελεημοσύνη ο Χριστός την παρουσιάζει ως το αντίδοτο της φιλαργυρίας, την οποία στηλιτεύει απηνώς στο σημερινό Ευαγγελικό ανάγνωσμα, ζητώντας να βγάλουμε πια από τη ζωή σας αυτή την αρρωστημένη νοοτροπία του χρηματισμού, του θησαυρισμού, της φιλαργυρίας, που καταστρέφει τις ανθρώπινες συνειδήσεις και αποξενώνει τον έναν άνθρωπο από τον άλλο.

Βλέπετε, αυτό το πάθος της χρηματολαγνείας, της φιλαργυρίας, του θησαυρισμού, είναι που κυριέυσε τον κόσμο, διαλύει την κοινωνία, παραλύει τον κοινωνικό ιστό, αποκαλύπτει τις αδυναμίες και τις παθογένειες των ανθρώπων. Κολάζει και διαφθείρει ακόμα και «αγίους» και βλέπετε ότι εκείνοι οι οποίοι είχαν βουτηχτεί σ' αυτό το πάθος της χρηματολαγνείας και της φιλαργυρίας, αποκαλύπτεται σήμερα η γυμνότητά τους, η κενότητά τους. Δεν είχαν στηρίξει πουθενά αλλού τις ελπίδες της ζωής τους παρά στην υποτιθέμενη δύναμη του χρήματος και σήμερα, ο ένας μετά τον άλλο, είτε περνούν το κατώφλι της φυλακής, είτε συμβαίνει σ' αυτούς αυτό που λέει ο ψαλμωδός ότι *πλούσιοι επώχευσαν και επείνασαν*³. Αυτό το οποίο μας ζητά ο Χριστός είναι να θησαυρίζουμε θησαυρούς στον ουρανό και αυτό επιτυγχάνεται μόνο με την έκφραση του ελέους προς τον κάθε άνθρωπο.

Υπάρχει και το τρίτο πνευματικό πάλαιομα, το οποίο προτείνεται ιδιαίτερα αυτήν την περίοδο. Πρόκειται για τη νηστεία. Μάχαιρα την χαρακτηρίζει ο υμνωδός, που καλούμαστε να στρέψουμε όχι προς κάποιους εξωτερικούς εχθρούς, για να παλέψουμε και να

---

³ Ψαλμ. 33,10

νικήσουμε στο στίβο της κοσμικής ζωής, αλλά οφείλουμε να στρέψουμε προς τον έσω άνθρωπο, προς την ίδια την καρδιά μας, η οποία είναι το πνευματικό κέντρο της υπάρξεώς μας, γιατί αυτό είναι η νηστεία, τελικά. Να ξεριζώσουμε, μ' αυτό το πνευματικό μαχαίρι, τα πάθη, τις αμαρτίες μας, οι οποίες μας κρατούν δεμένους μ' αυτή την γη και μ' αυτή τη ζωή. Η νηστεία δεν είναι απλώς η αποχή από κάποιες τροφές, κάποιες συγκεκριμένες στιγμές του βίου και του χρόνου, την οποία αποχή μπορεί ο καθένας να πράξει και να ακολουθήσει για οποιοδήποτε άλλο λόγο στην διάρκεια του βίου του. Νηστεία είναι να αποκόψουμε τα έργα του σκότους και να ενδυθούμε τα όπλα του φωτός. Η νηστεία, κατά τους Πατέρες, είναι «η των κακών αλλοτριώσις», η αποξένωση δηλ. από τα πάθη. Να κόψουμε αυτή την περίοδο τον θυμό, την πλεονεξία, την οργή, τη χρηματολαγνεία, τον ηδονισμό, όλες εκείνες τις καταστάσεις που μας κάνουν εχθρούς του Θεού, εχθρούς των ανθρώπων, αλλά και αντιπάλους του ίδιου μας του εαυτού. Αυτό είναι το νόημα της νηστείας. Τι κι αν απέχουμε από όλα τα εδέσματα αυτή την περίοδο και την ίδια στιγμή τρώμε τις σάρκες των αδελφών μας, δεν ελαττώνουμε, ούτε κατ' ελάχιστο, τις εφάρμαρες και μισόθεες πρακτικές και συνήθειες τις οποίες, δυστυχώς, εξασκούμε σε όλο τον υπόλοιπο βίο μας. Καλύτερα μια τέτοια νηστεία να μη γίνεται ποτέ, γιατί δεν έχει κανένα αντίκρισμα προσωπικό και ψυχικό και ουδέποτε και για κανένα λόγο πρόκειται να γίνει ευάρεστη ενώπιον του Θεού.

Να, λοιπόν, αδελφοί μου, που ο Κύριος δεν περιγράφει απλώς την πνευματική ζωή, αλλά μας διδάσκει πώς πρέπει να ζήσουμε, ποιος είναι τρόπος της πνευματικής ζωής, η οποία θα γίνει πραγματικά ωφέλιμη για τη ψυχή μας και θα είναι ευάρεστη στο Θεό. Αυτόν τον τρόπο να ακολουθήσουμε, όχι τη θεωρία, αλλά το βίωμα, όχι το ιδεολόγημα, αλλά τον τρόπο, όχι μόνο την περίοδο της Σαρακοστής, που ξανοίγεται μπροστά μας, αλλά ολόκληρη τη ζωή μας, καθότι η Σαρακοστή είναι η μικρογραφία ολόκληρου του ανθρώπινου βίου. Αμήν.

Αρχιμ. Ε.Ο.